

Disease-related and psychosocial factors associated with difficult-to-manage and treatment-refractory axial spondyloarthritis: insights from the Greek AxSpA Registry

N. Kougkas¹ · Konstantinos Tsafis¹ · Dimitrios Deligeorgakis¹ · Vassileios Papadopoulos² · Nikolaos Fytanidis³ · Michael Krikelis⁴ et al. [full author details at the end of the article]

Σκοπός της μελέτης-Μέθοδοι

- Οι ασθενείς με αξονική σπονδυλαρθρίτιδα (AxSpA) που παρουσιάζουν δύσκολα αντιμετωπίσιμη (difficult-to-manage, D2M) ή ανθεκτική στη θεραπεία (treatment-refractory, TR) νόσο αποτελούν μία σημαντική ανεκπλήρωτη κλινική ανάγκη, ενώ τα δεδομένα από την καθημερινή κλινική πράξη παραμένουν περιορισμένα. Με στόχο τον προσδιορισμό της συχνότητας, καθώς και των δημογραφικών, κλινικών και ψυχοκοινωνικών χαρακτηριστικών των ασθενών με D2M και TR AxSpA σε πραγματικές συνθήκες κλινικής πρακτικής, αναλύθηκαν δεδομένα από το Ελληνικό Μητρώο Αξονικής Σπονδυλαρθρίτιδας.
- Η D2M νόσος ορίστηκε ως βαθμολογία ASDAS $\geq 2,1$, παρά την αποτυχία θεραπειάς με ≥ 2 βιολογικά (bDMARDs) ή στοχευμένα συνθετικά (tsDMARDs) τροποποιητικά της νόσου αντιρρευματικά φάρμακα, με διαφορετικούς μηχανισμούς δράσης. Η TR νόσος ορίστηκε ως παρουσία D2M νόσου σε συνδυασμό με επίπεδα C-reactive protein (CRP) $\geq 0,5$ mg/dL, μετά τον αποκλεισμό λοιμωδών αιτιών. Οι ομάδες D2M, TR και μη-D2M συγκρίθηκαν μεταξύ τους, ενώ οι παράγοντες που σχετίζονταν με την D2M κατάσταση διερευνήθηκαν με πολυπαραγοντική ανάλυση λογιστικής παλινδρόμησης.

Αποτελέσματα

- Από τους 395 ασθενείς με AxSpA, οι 40 (10,1%) ταξινομήθηκαν ως D2M και οι 22 (5,6%) ως TR. Στη μονοπαραγοντική ανάλυση, υψηλότερη βαθμολογία BASDAI κατά τη διάγνωση, εξωσπονδυλικές εκδηλώσεις (αρθρίτιδα, δακτυλίτιδα, ενθεσίτιδα και ψωρίαση), δείκτης μάζας σώματος (BMI) ≥ 25 kg/m², ενεργό κάπνισμα, κατάθλιψη, μεγαλύτερος αριθμός συννοσηροτήτων, καθώς και η ανεργία, συσχετίστηκαν με την παρουσία D2M νόσου.
- Στην πολυπαραγοντική ανάλυση, η ανεργία (OR 6,08, 95% CI 1,90–19,46), η υψηλότερη τιμή BASDAI κατά τη διάγνωση (OR 1,62, 95% CI 1,17–2,24) και η κατάθλιψη (OR 2,97, 95% CI 1,04–8,50) παρέμειναν ανεξάρτητα συσχετισμένες με την D2M κατάσταση.
- Οι ασθενείς με TR AxSpA χαρακτηρίζονταν από υψηλότερες τιμές BASDAI κατά τη διάγνωση, μεγαλύτερο αριθμό συνδεσμοφύτων και πολλαπλές συννοσηρότητες.

Συμπεράσματα

- Συνολικά, η D2M AxSpA χαρακτηρίζεται από πιο επιθετική νόσο ήδη από την έναρξή της και καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας της, υψηλότερη συχνότητα συννοσηροτήτων —ιδιαίτερα κατάθλιψης— καθώς και από ανεξάρτητη συσχέτιση με την ανεργία.
- Τα ευρήματα αυτά υποστηρίζουν την ανάγκη για διεπιστημονική προσέγγιση στη διαχείριση των ασθενών, με στόχο τον έλεγχο της φλεγμονώδους δραστηριότητας, την αντιμετώπιση τροποποιήσιμων παραγόντων του τρόπου ζωής και τη μείωση της ψυχοκοινωνικής ευαλωτότητας.

<https://doi.org/10.1007/s00296-026-06123-2>